

Sagin Akmatbekova

(1949)

Şair Sagin Akmatbekova 15 Şubat 1949 yılında Bişkek'in yakınındaki Panfilov ilçesine bağlı Orto-Arık köyünde doğdu. Köydeki okulu 1966 yılında bitirdi ve Bişkek'teki Politeknik Enstitüsünün İkinci Öğretiminde okumaya başladı; aynı zamanda "Mektep" dergisinde çalıştı. 1973 yılında Moskova'daki M. Gorki Edebiyat Enstitüsünü bitirdikten sonra "Kırgızistan kadınları" dergisinde çalıştı. daha sonra bölüm müdürü oldu.

İlk şiirleri 1970 yıllarda yayımlanmaya başladı.

aynı yıl "Yağmur" adlı ilk şiir kitabı çıktı. Batı şairlerinin bir çok şiirlerini Kırgızcaya çevirmiştir. 1975 yılında Kırgız Yazarlar birliğine üye olmuştur.

Eserleri;

Yağmur. Şiirler. F. Mektep, 1970.

Uzak araziler. Şiirler. F. Mektep, 1972.

Aylı tepe. Şiirler. F. Mektep, 1978.

Penceredeki ışık. Şiirler. F. Mektep, 1984.

Geçen yılın yaprağı. Şiirler ve manzumeler. F. Kırgızistan, 1987.

Şiirler

KIZIMA

Aylansa kuş aska ańırıp salgan dooş,
Etek çağı döndör menen oyduńdar.
Adamdarı estüü, momun, meymandos,
Törölgönbüz şol toolordun kuynunda.

Kün bürkölsö, camgır ötpös kayrılbay
Üstü kamaş, atam salgan tam ele.
Erbeñ-serbeñ eşiginin aldında
Sińdim tikken kara örük bar ele.

Çokuları köktü tirep tuncurap,
Etek çağın basıp turgan kök tuman.
Udaa ösüp, kanat-kuyruk bir küülöp
Biz uçkanbız şol toolordun kuynunan.

Kün bürkölsö sözsüz urup çağılğan,
Köz baylagan kündüz tüşüp karańğı.
Men kalaada, sińdim bölök ayıldı.
Törkünübüz oşol toolor, karaldım.

Bargan cerde bardık kızga bak aytsın.
Asıl boydon kalsın dayım asıl car.
Ata közün coktotposton, at baylaar
Kazıgıbız oşol toolor çaşıl tör.

Köz aldında tursun tegiz körünüp
Kök tumanduu döndör menen oyduńdar.
Mezgil cetip men ölgöndö, söögümdü
Şol toolordun booruna köömp koygula.

* * *

Sayra, bezen! Sayra, bezen, bulbulum!
Körünböysüñ, kaysı talga, kay gülgö
Çaşıngansıñ? Kayra taptap, kayrıp ün,
Sayra, sayra, sayra tańkı bulbulum.

Tıñsaym seni dım çıgarbay, bık etpey.
Kaysıl doordo kanday saga ün cetken.
Sayra, bezen! Sayra tańkı bulbulum!
Seni ceñgen, sende naşkan barbı küü.

Sinuu, çögüü, köñül ooruu, baş ooruu
Blobogonsup, bolmuş menen çaşoonu
Dańktap, körktöp, tolkutup da, carkıtıp
Sayra, sayra, sayra tańkı bulbulum!

KIZIMA

Döner kuşlar dağ başında ses çıkararak,
Etek taraflı tepeler ve çukurlar.
İnsanları akıllı, saf, konuksever,
Doğmuşuz o dağların koynunda.

Hava kapanırsa, yağmur geçmez uğramadan,
Üzeri kamaş, babamın yaptığı damdı.
Ufak tefek kapısının önünde
Kız kardeşimin diktiği siyah erik ağacı vardı.

Tepeleri göğe erer yükselerek,
Eteklerini kaplar bir mavi duman.
Peş peşe büyüyerek, kanat kuyruk çırparak,
Biz uçtuk o dağların koynundan.

Hava bozulursa mutlaka şimşek çakar,
Gündüz gelir gözün göremediği karanlık.
Ben şehirde, kız kardeşim başka köyde,
Ailelerimiz o dağlar, sevdiğim.

Vardığın yerde bütün kızlara baht söylesin.
Asil haliyle kalsın daima asil yar.
Baba gözünü kaybetmezsem, at bağlayacak,
Kazığımız o dağlar yeşil köşe.

Gözlerimin önünde dursun hepsi eşit görünüp,
Mavi dumanlı tepelerle çukurlar.
Zamanı gelip ben ölünce, kemiklerimi
O dağların bağrına gömüp bırakın.

* * *

Öt, bezen! Öt, bezen, bülbülüm!
Görünmüyorsun, hangi dala, hangi güle,
Saklandın? Yeniden tavına getirip, çevirip ses,
Öt, öt, öt tan bülbülüm.

Dinlerim seni ses çıkarmadan, kıpırdamadan.
Hangi devirde sana nasıl ses geldi.
Öt, bezen! Öt tan bülbülüm!
Seni yenen, senden başka ezgi var mı?

Kırgınlık, çöküntü, acı, baş ağrısı
Yokmuş gibi yaşamı,
Şenlendiren, güzelleştiren, dalgalandıran, ışılatarak,
Öt, öt, öt tan bülbülüm!

Caralgandan carıŖa albasa e bir ün,
Tuulgandan tuuray albas e bir küü.
Sayra, bezen! Sargaldaktay nazıgım,
Kımındaymın, kızgaldaktay aŖıgım.

Kubançıñbı, ce muñuñbu - köñüñü
Akın bütün, aytıp al da, tögüp al.
Küyö bilgen cürök bolsun küü canı.
Küyböğönsüp bul carıkta küy dağı.

Sabıl, ırğal, sargaldaktay ülbürö,
Kuban, kuuna, tülge koŖup dil küülö.
Özüñ da süy, özgönü da süydürgün.
Sayra, bezen, sayra, tañkı bulbulum.

**Sarı-Bulak aylınan kaytıp kelatkanda
T. Kocomberdiyevdin esteligine.**

Alıp uçkan avtobusta kelebız.
Baarı cımcırt, kimde kanday sanaalar.
Kar astında appak, cıñsız talaalar.
Kaldı Ŗondo, kayır, koŖ bol, bir adam.

Al avtobus alıp uçat tüz coldo.
Baarı ünsüz, kimder tüŖkön ne oygo.
KıŖta möñgü, caz kelgende gül toolor.
Kaldı Ŗondo, kayır, duldul! - bir obon.

EñkeyiŖte eki ceegi biyik car,
Suudan öttük kök möñgüdön baŖtalan.
Akır soolor, a kezinde taŖ cargan
Ömür oŖol suuday eken, kurbular.

* * *

Erteli ke ötkön ubap eender
Cazda aŖıl, kıŖta caydak kööm bar.
Ukkam baarın : ardak kööñ oŖo cer,
Ukkam baarın: asıl kiŖiñ oŖo men.

Küyöt carık, terebelge nur taŖtap
Kündö kete ırac cakkan koluman.
Süy carıktı, süybö meni kımbatuum.
Süy düynönü, carkıy bil da, ooruy bil.

Tümön cıldız... arasında ay algız.
Türkün aalam... düynö delgen bul bolmuŖ.
Bu bolmuŖta tüŖünüŖör bir coldoŖ,
Bul turmuŖta bolu üyübüz bir bolbos.

Maga ayta albay baŖka menen sırdaŖı.
Aytıpsıñ sen bir agılıp, bir öüp.
Süy turmuŖtu, turmuŖ süylöp, men cazdım.
Süy ırımdı, süybö meni kımbatım.

Köz-aŖıñdın kem ekeni tolbos ey!
Kañça süyüp, kañça küyüp degdebe.
Een aŖtı aŖap koygom, bolbosu
Ötömökümün ömürümdü sen menen.

Aldıbızdan türdöp turmuŖ süylöör ey!
A süyünün aytılbası aytılbas.
Men ezelki, bayırtan bar düynödöy,
Al düynögö atkan tañday a sen aŖ.
* * *

Yaratıldığında beri yarışamadı hiçbir ses,
Doğduğundan beri taklit edemedi hiçbir nağme.
Öt, bezen! iekler gibi nazıgım,
Ufacıgım, laleler gibi aŖıgım.

Sevin mi, yoksa hüznü mü, gönlünü,
A tamamen, söyle ve dök.
Yanabilen yürek olsun nağme canı.
YanmıyormuŖ gibi bu ıŖıkta yan yine.

oğal, sallan, iekler gibi gevŖe,
Sevin, eğlen, dile katıl, yüreğı akort et.
Sen de sev, baŖkalarını da sevdir.
Öt, bezen, öt, tan bulbulüm.

**Sarı - Bulak köyünden dönerken
T. Kocomberdiyevin hatrasına**

Uar gibi giden otobüste geliyoruz.
Herkes suskun, kimde hangi düşünceler.
Kar altında apak, ıssız tarlalar.
Kaldı orada, neyse, elveda - bir adam.

O otobüs alıp uçar düz yolda.
Herkes sessiz, kimler düşmüŖ ne fikirlere.
KıŖın buzlu, bahar gelince gül dağlar.
Kaldı orada, neyse, düldül! - bir nağme.

Yamata iki yanı büyük yar,
Sudan getik dağlardan baŖlayan.
Sonunda solar, ama zamanında taŖ yarmıŖtı,
Ömür o su gibiyimş arkadaŖlar.

* * *

Sabah akŖam peŖ peŖe gemiŖ niceler
Baharın yeŖil, kıŖın boş sokağım var.
Duydum hepsini; değeri sokağın o yer,
Duydum hepsini; asıl kiŖin o ben.

Yanar ıŖık, etrafa nur dağıtır,
Her gün gece ıra yaktıgım elimden.
Sev ıŖıgı, sevme beni sevgilim.
Sev dünyayı, neŖe yi de acıyı da bil.

Tümen yıldız... arasında ay ile yıldız,
Türlü alem... dünya denen bu olmuŖ.
Bu olmuŖta anlaŖabileceğın bir yoldaŖ,
Bu hayatta olacak evimiz, bir olmaz.

Bana söyleyemedi, baŖkasıyla mı sırdaŖ.
SöylemiŖsin bir yanıp, bir sönerek.
Sev hayatı, hayat söyledi, ben yazdım.
Sev Ŗiirimi, sevme beni sevgilim.

ağın, yaŖın eksikliğı dolmaz ah!
Öyle sevip, öyle yanıp ırpınma.
Nice yaŖı yaŖadım, yoksa,
Geirirdim ömrümü seninle.

Önümüzde türlü hayat konuŖur ah!
Sevgininse söylenmezi söylenmez.
Ben ezel ki, eskiden var dünya gibi,
O dünyaya atan tan gibi sense geñ.
* * *